

Biarda, Marek

Kalendarium dziejów Siedlec w latach 1975-1989

Szkice Podlaskie 10, 245-251

2002

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych oraz w kolekcji mazowieckich czasopism regionalnych mazowsze.hist.pl.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

Marek Biarda

Szkoła Podstawowa Nr 11 w Siedlcach

Kalendarium dziejów Siedlec w latach 1975–1989

1975 - 1 czerwca Siedlce stały się miastem wojewódzkim; wojewodą siedleckim został Witold Dąbrowski, I sekretarzem KW PZPR Wiktor Kinecki;

- 11 czerwca I sekretarzem Komitetu Miejskiego PZPR został Jerzy Michałowski;
- 12 czerwca odbyło się pierwsze posiedzenie Wojewódzkiej Rady Narodowej; jej przewodniczącym został Wiktor Kinecki;
- 16 czerwca Ryszard Nowak został prezesem Wojewódzkiego Komitetu ZSL, Stanisława Andrzejewskiego wybrano przewodniczącym Wojewódzkiego Komitetu SD;
- 21 czerwca odbyła się pierwsza sesja Miejskiej Rady Narodowej (MRN), jej przewodniczącym został Jerzy Michałowski;
- 25 sierpnia Witold Harasim został powołany przez Prezesa Rady Ministrów na prezydenta Siedlec;
- 5 września przekazano do eksploatacji pierwszy gazociąg;
- 11 września przebywał w Siedlcach Henryk Jabłoński – przewodniczący Rady Państwa;
- 23 września w Odlewni Staliwa „Stalchemak” popłynęła z pieców pierwsza stal;
- 14 października otwarto Państwową Szkołę Muzyczną II stopnia
- rozpoczęła produkcję Wytwórnia Lekkich Konstrukcji Stalowych „Mostostal”;
- trwały prace przy budowie II etapu Odlewni Staliwa „Stalchemak” oraz Fabryki Narzędzi Skrawających „Vis”;
- przeciętna miesięczna płaca wynosiła 3068 zł;
- Siedlce zamieszkiwało 44285 osób;
- w 8 szkołach podstawowych uczyło się 5247 dzieci;

1976 - 5 lutego w Siedlcach przebywał Edward Gierek – pierwszy sekretarz KC PZPR; zwiedził między innymi budowę Południowej Dzielnicy Przemysłowej;

- 21 marca mieszkańcy Siedlec w głosowaniu wybrali 8 posłów i 10 radnych WRN, głosowało 99,89 % uprawnionych do głosowania;
- 7 – 15 maja - odbyły się Dni Siedlec;
- 28 czerwca w Odlewni Staliwa „Stalchemak” miał miejsce wiec pracowników siedleckich zakładów pracy. Jak napisała „Nasza Trybuna”: „wszyscy jednomyślnie poparli ówczesne kierownic-

- two partii i państwa”;
  - w sierpniu 66 rodzin otrzymało klucze do mieszkań w pierwszym wieżowcu na terenie osiedla „Tysiąclecie”;
  - Muzeum Okręgowe zorganizowało wystawę „Sienkiewicz i jego bohaterowie w rzeźbie ludowej”;
  - w parafiach siedleckich odbyły się, przeprowadzone przez jezuitów, Misje Najświętszego Serca Jezusowego.
- 1977** - rozpoczął działalność Studencki Ośrodek Działań Kulturalnych „Limes”;
- Wyższa Szkoła Pedagogiczna została przekształcona w Wyższą Szkołę Rolniczo-Pedagogiczną. Rektorem uczelni była doc. dr hab. Danuta Tyrawska-Spychałowa;
  - rozpoczął działalność Zakładowy Dom Kultury „Karo”;
  - Komitet Miejski PZPR zatwierdził „Program budownictwa mieszkaniowego w Siedlcach do 1980 roku”;
  - odbyła się II Miejska Konferencja PZPR, w czasie której nie dokonano żadnych zmian we władzach tej partii;
  - rozpoczęła działalność Podlaska Grupa Ludowo-Narodowa, organizacja opozycyjna założona przez Zygmunta Goławskiego;
  - Komitet Miejski PZPR zatwierdził listy kandydatów na radnych MRN;
  - Miejska Zawodowa Straż Pożarna obchodziła 100-lecie powstania; liczyła wówczas 45 osób i dysponowała 5 samochodami gaśniczymi.
- 1978** - 5 lutego odbyło się głosowanie na radnych MRN; uczestniczyło w nim 99,92 % uprawnionych do głosowania mieszkańców Siedlec; przewodniczącym MRN ponownie został Jerzy Michałowski;
- 16 marca prezydentem Siedlec został Wacław Wrzosek, Witold Harasim objął urząd przewodniczącego Wojewódzkiej Rady Związków Zawodowych;
  - odbył się II Zjazd SD; przewodniczącą Miejskiego Komitetu SD została Maria Kamińska;
  - Archiwum Państwowe i Towarzystwo Miłośników Podlasia zorganizowało sesję naukową z okazji 60. rocznicy odzyskania niepodległości przez Polskę;
  - MRN powołała Miejski Komitet Kontroli Społecznej, którego przewodniczącym został Stanisław Doliński – sekretarz KM PZPR;
  - Komitet Miejski PZPR ocenił realizację zadań planu społeczno – gospodarczego Siedlec w 1977 roku;
  - rozpoczęła działalność, organizacja opozycyjna Ruch Młodej Polski założona przez Stanisława Karpika, według Narodowego Spisu Powszechnego w Siedlcach mieszkało 50480 osób.

1979 - 19 lipca odbyła się uroczysta sesja WRN i MRN z okazji XXX-lecia PRL;

- 8 czerwca z „gospodarską wizytą” przebywał w Siedlcach Edward Gierek – I sekretarz KC PZPR, wraz z nim w Siedlcach gościli: Piotr Jaroszewicz, Józef Pińkowski i Edward Babiuch, goście zwiedzili dzielnicę przemysłową oraz spotkali się z „aktywem politycznym miasta”;
- prezydentem Siedlec został Paweł Turkowski, Waław Wrzosek został prezesem WZGS „SCH” w Częstochowie;
- MRN przyjęła „Program rozwoju i modernizacji sieci handlowej, gastronomicznej i usługowej w Siedlcach do 1990 roku”;
- przewodniczącym Miejskiego Komitetu SD został Feliks Sadownik;
- we wszystkich formach budownictwa mieszkaniowego przekazano do użytku 939 mieszkań;
- do PZPR zapisało się 911 mieszkańców Siedlec, PZPR liczyła wówczas 7955 członków;
- w zakładach państwowych było zatrudnionych 33,5 tys. osób;
- Muzeum Okręgowe zorganizowało wystawę podsumowującą wyniki badań archeologicznych na terenie województwa siedleckiego w latach 1977–1978;
- Siedleckie Przedsiębiorstwo Budownictwa Ogólnego utworzyło Zespół Szkół Budowlanych, którego dyrektorem został Jan Dobrzański.

1980 - decyzją prezydenta miasta utworzony został Miejski Ośrodek Sportu i Rekreacji, którego dyrektorem został Mirosław Feruś;

- rozpoczęto budowę szkoły przy ul. Granicznej;
- odbył się III Miejski Zjazd SD; przewodniczącym Miejskiego Komitetu SD został Witold Okniński;
- oddano do eksploatacji ujęcie wody Sekuła II;
- w sierpniu PZPR liczyła 8262 członków, do końca tego roku z partii wystąpiło 252 osoby;
- w sobotnio–niedzielnym wydaniu „Naszej Trybuny” pojawił się „Tygodnik Siedlecki”;
- w czwartym kwartale w siedleckich zakładach pracy odnotowano spadek produkcji, w sklepach brakowało wielu artykułów;
- we wrześniu powstał samodzielny region MZK „Ziemia Podlaska”, sąd w Siedlcach zarejestrował NSZZ „Podlasie”, powstały pierwsze komisje zakładowe NSZZ „Solidarność”;
- przeciętna płaca wynosiła 5010 zł.

1981 - w styczniu siedleckie organizacje NSZZ „Solidarność” podjęły decyzję o przyłączeniu się do Regionu Mazowsze NSZZ „Solidarność”. Odbył się pierwszy zjazd oddziału Solidarności w Siedlcach; jego przewodniczącym został Maciej Kublikowski z FNS „Vis”;

- w marcu NSZZ „Solidarność” ogłosił gotowość strajkową w niektórych zakładach pracy;
  - w kwietniu przewodniczącą MRN została wybrana Janina Barcińska, wcześniej rezygnację z tej funkcji złożył Jerzy Michałowski;
  - 23 lipca zawarto porozumienie pomiędzy NSZZ „Solidarność” oddział Siedlce a wojewodą siedleckim i prezydentem Siedlec w sprawie lokali dla służby zdrowia i zaopatrzenia w żywność;
  - odbyła się IV Miejska Konferencja PZPR, w trakcie której Zygfryd Antkiewicz został wybrany I sekretarzem KM PZPR;
  - ks. bp Jan Mazur erygował parafię pw św. Teresy od Dzieciątka Jezus przy ul. Garwolińskiej 19; prowadzenie parafii powierzono Ojcom Oblatom;
  - do przedszkoli nie przyjęto 929 dzieci;
  - w sierpniu wyruszyła I piesza pielgrzymka na Jasną Górę;
  - 15 października Rada Państwa powołała Wincentego Przychodę na prezydenta Siedlec, Paweł Turkowski został wicewojewodą;
  - z PZPR wystąpiło 1439 mieszkańców Siedlec;
  - 5 listopada rozpoczął się strajk okupacyjny NSZZ „Solidarność” Rolników Indywidualnych w budynku organizacji młodzieżowych ZSMP, ZHP i ZMW przy ul. Świerczewskiego 45 (dziś Piłsudskiego);
  - 13 grudnia rozpoczął się stan wojenny; MO i SB aresztowały i internowały 22 działaczy siedleckiej „Solidarności”;
  - we wszystkich zakładach pracy odnotowano spadek produkcji.
- 1982** - ks. bp Jan Mazur powołał Diecezjalny Komitet Charytatywno-Społeczny, który organizował dla rodzin osób internowanych;
- zaczęło ukazywać się pismo konspiracyjne „Metrum”, poza nim wydawano jeszcze 8 niezależnych pism;
  - 24 marca Henryk Augustyniak został wybrany I sekretarzem KM PZPR;
  - 6 czerwca ukazał się pierwszy numer „Tygodnika Siedleckiego” wydawanego przez redakcję w Siedlcach. Redaktorem naczelnym pisma został Krzysztof Harasimiuk;
  - 30 lipca odbyła się pierwsza uroczysta sesja MRN; przyznano tytuły „Zasłużonego obywatela Siedlec”;
  - 25 października przewodniczącym Rady Miejskiej PRON został Ryszard Stulich;
  - w sklepach brakowało towarów na pokrycie przydziałów kartkowych;
  - przeciętna płaca wynosiła 9966 zł;
  - okres oczekiwania na założenie telefonu wynosił 5 lat.
- 1983** - w styczniu przekazano do użytku Zajazd Turystyczny „Hetman”;
- prezydent Siedlec przekazał na potrzeby kultury Ratusz „Jacek” dla Muzeum Okręgowego i halę targową dla Centrum Kultury

i Sztuki;

- zakończono budowę obwodnicy poza południową stroną miasta, łączącej się z trasą wschód–zachód;
- w budynku przy ul. Młynarskiej 17 utworzono Zespół Szkół Medycznych;
- MRN przyjęła Miejski Program Działań Oszczędnościowych;
- powstał Klub Inteligencji Katolickiej;
- ks. bp Jan Mazur erygował parafię p.w. św. Józefa na trzecim etapie osiedla „Tysiąclecia”. Proboszczem parafii został ks. prałat, dr Leon Balicki;
- 1 września rozpoczęła pracę Szkoła Podstawowa nr 9 przy ul. Granicznej;
- 23 grudnia wicepremier Mieczysław Rakowski spotkał się z „aktywem partyjnym i związkowym miasta”; spotkanie odbyło się w Domu Kultury „Karo”;
- powstał Siedlecki Komitet Oporu Społecznego, który stał się głównym koordynatorem działań podziemnej „Solidarności”;
- zamiast rocznika „Siedlce” zaczął ukazywać się rocznik „Szkice Podlaskie”, który zawierał szerszą tematykę regionalną.

1984 - MRN powołała dwie nowe szkoły podstawowe: Szkołę Podstawową nr 10 w budynku odzyskanym od WSRP przy ulicy Partyzantów i Szkołę Podstawową nr 11 w budynku ZSZ nr 1 przy ul. Konarskiego 9;

- 26 stycznia Plenum KM PZPR wybrało Andrzeja Sobolewskiego na pierwszego sekretarza KM PZPR, Henryk Augustyniak został sekretarzem KW PZPR;
- 3 kwietnia WSR-P otrzymała imię Georgi Dymitrowa, działacza bułgarskiego ruchu komunistycznego. W uroczystości nadania imienia udział wzięli: Teodor Żiwkow – sekretarz generalny KC Bułgarskiej Partii Komunistycznej, Wojciech Jaruzelski – I sekretarz KC PZPR, prezes Rady Ministrów oraz Henryk Jabłoński – przewodniczący Rady Państwa;
- 17 czerwca odbyło się głosowanie na radnych MRN; frekwencja wyniosła 70,8 %; wybrano 85 radnych, przewodniczącą MRN została Janina Barcińska;
- przewodniczącym Miejskiego Komitetu SD został Marek Ankiersztejn;
- działacze podziemnej „Solidarności” utworzyli Oddziałową Komisję Wykonawczą „Solidarności”;
- rozwiązano ZSZ nr 4 i utworzona w jego budynku Studium Nauczycielskie;
- wybudowano 7 km sieci wodociągowej, 3,7 km sieci kanalizacyjnej, 3,2 km sieci gazowniczej, 4,6 km sieci ciepłowniczej.

1985 - 20 lutego odbyła się I Konferencja Miejskiej Komisji Współdziałania

Związków Zawodowych; jej przewodniczącym został Andrzej Buczek z FNS „Vis”;

- MRN utworzyła Miejski Fundusz Rozwoju Kultury;
- przekazano do użytku pierwszy obiekt budowanego Szpitala Wojewódzkiego – przychodnię przy ul. Poniatowskiego;
- rozpoczęto budowę szkół podstawowych na osiedlu „Warszawska” i ul. Wiśniowej;
- Michał Golik został wybrany I sekretarzem KM PZPR, Andrzej Sobolewski złożył rezygnację;
- Muzeum Okręgowe zorganizowało wystawę „Czar starych Siedlec”;
- odbył się pierwszy Tydzień Kultury Chrześcijańskiej;
- Plan Ogólny Przestrzennego Zagospodarowania Siedlec, opracowany pod kierunkiem Andrzeja Bakiery, został nagrodzony przez Ministerstwo Budownictwa, Gospodarki Przestrzennej i Komunalnej.

1986 - uroczyste obchodzono srebrny jubileusz 25-lecia sakry biskupiej biskupa siedleckiego, Jana Mazura;

- MRN podjęła decyzję o lokalizacji osiedla mieszkaniowego „Nad Zalewem”;
- prezydentem Siedlec został Krzysztof Terlikowski, Wincenty Przychoda złożył rezygnację z zajmowanego stanowiska;
- MRN utworzyła Miejski Ośrodek Kultury, którego dyrektorem została Krystyna Paczuska;
- w maju „Tygodnik Siedlecki” zorganizował w Siedlcach święto swoich czytelników;
- uczelnia siedlecka uzyskała prawo do nadania stopnia naukowego doktora nauk rolniczych w zakresie agrotechniki;
- na terenie miasta 78 % mieszkań korzystało z wodociągu, 75 % z kanalizacji i 36 % z gazu ziemnego.

1987 - ks. bp Jan Mazur erygował w Siedlcach dwie nowe parafie: parafię p.w. Bożego Ciała przy ul. Monte Cassino i parafię p.w. Ducha Świętego na osiedlu „Młynarska”;

- rozpoczęto budowę szkoły podstawowej przy ul. Kraszewskiego. W tym roku budowane były cztery szkoły podstawowe;
- 23 maja Muzeum Okręgowe otrzymało po remoncie Ratusz „Jacek”;
- 29 czerwca MRN powołała Miejskie Przedsiębiorstwo Remontowo – Budowlane;
- po raz pierwszy Komitet Nagrody imienia Ludomira Benedyktowicza przyznał to wyróżnienie; otrzymali je: Henryk Wiechetek, Lucjan Boruta i Sławomir Leonard Wysocki;
- 28 sierpnia Andrzej Łastowiecki został wybrany I sekretarzem KM PZPR;

- MRN przyjęła Plan Rozwoju Przestrzennego Siedlec do 1995 roku.
- 1988** - 26 VI – 3 VII odbył II Diecezjalny Kongres Eucharystyczny. Homilię na jego zakończenie wygłosił Prymas Polski Józef Glemp;
- w czerwcu odbyły się wybory do MRN; frekwencja wyniosła 41,8%, przewodniczącym MRN został Andrzej Krasuski – zastępca dyrektora SPBO;
  - odbył się wyścig kolarski „Sztandaru Młodych”;
  - MRN powołała Komitet Obywatelski, jego przewodniczącą została Janina Barcińska;
  - w ramach drugiego etapu reformy gospodarczej KM PZPR przeprowadził przegląd struktur organizacyjnych w zakładach pracy;
  - w WLKS „Mostostal” rozpoczęła działalność, jako pierwsza w województwie, komisja zakładowa NSZZ „Solidarność”;
  - w grudniu według Narodowego Spisu Powszechnego miasto liczyło 69163 mieszkańców zameldowanych na stałe i ponad 2 tysiące na pobyt czasowy.
- 1989** - 10 lutego ujawniła się Oddziałowa Komisja Wykonawcza NSZZ „Solidarność”
- rozpoczęto budowę kościoła w parafii św. Józefa;
  - ukończono budowę kościoła w parafii p.w. św. Teresy od Dzieciątka Jezus;
  - Szpital Miejski otrzymał nowy obiekt przy ul. Żymierskiego (dziś Starowiejska);
  - oddano do użytku rozdzielnię gazu;
  - 16 kwietnia zawiązał się Komitet Obywatelski „Solidarność”
  - 4 czerwca kandydaci „Solidarności”: Krzysztof Szymański, Stanisław Dąbrowski, Wiesław Zajączkowski zostali wybrani do Sejmu, Gabriel Janowski i Tadeusz Kłopotowski zasiedli w Senacie; kandydaci PZPR, ZSL i SD zostali wybrani w wyborach uzupełniających w dniu 18 czerwca;
  - w 10 szkołach podstawowych uczyło się 10441 uczniów;
  - 28 września odbyło się ostatnie plenum KM PZPR;
  - Sławomir Musiej został wybrany przewodniczącym Oddziału NSZZ „Solidarność” w Siedlcach;
  - 26 listopada miała miejsce inauguracja II Diecezjalnego Synodu Podlaskiego;
  - na koniec grudnia miasto liczyło 70529 mieszkańców;
  - ukazał się Raport o stanie miasta;
  - 8 grudnia ks. Alojzy Orszulik, sekretarz Episkopatu Polski, otrzymał w siedleckiej katedrze sakrę biskupią. Na tej uroczystości był premier RP Tadeusz Mazowiecki.